

EDITORIAL

Els fenòmens meteorològics i climatològics sempre estan vigents, també a casa nostra. Les sequeres i aiguats, per exemple, fan por quan es posen d'actualitat. També impressiona pensar en un augment de les temperatures, la reducció o destrucció de platges, l'aparició de noves plagues, etc. Diuen que la realitat és per a pensar-la, no és bona opció ignorar-la. El canvi climàtic forma part d'aquesta realitat, que sembla còmode, a curt termini, ignorar.

Al setembre de 2013 s'aprovà el cinqué informe del Grup I sobre Canvi Climàtic, que tracta de les bases científiques que es tenen en l'actualitat per a respondre a preguntes com ara: està augmentant la temperatura de l'atmosfera i el mar en superfície? Està disminuint la capa de gel permanent? Està creixent el nivell del mar? A les capes atmosfèriques, està modificant-se la concentració de gasos que canvien el clima? Influeix l'activitat humana en el sistema climàtic? Ara a final de 2014 i principi de 2015, continuen les reunions per a convèncer els polítics de la necessitat d'actuar.

El que han fet els successius informes, el primer data de 1990, ha sigut confirmar, cada vegada amb més confiança, les respostes pessimistes a les preguntes anteriors. En l'actual dictamen, i en resposta a l'últim interrogant, el més qüestionat pels negacionistes del canvi climàtic, s'afirma que «és extremadament probable que la influència humana ha sigut la causa principal de l'escalfament observat des de mitjan segle xx». Per acabar de reblar el clau, la península Ibèrica ix mal parada en els models que fan previsions de futur: augment de la temperatura, disminució de la precipitació i reducció del cabal dels rius, entre altres perles. La qüestió sempre s'encalla quan els governs han d'arribar a acords sobre les actuacions i, per tant, assumir els sacrificis que cal fer per a evitar mals majors en el futur. Les últimes cimeres, des de Kyoto (1997), no han aconseguit el compromís en la lluita dels països que més contribueixen al canvi climàtic; les crides de Rajendra Pachauri, president de l'IPCC, a la cooperació internacional són constants, i els advertiments, que estem entren en camí sense retorn, reiterats.

Els governs propers a nosaltres (local, autonòmic, estatal...), davant de les evidències científiques sobre el canvi del clima i de l'opinió d'una part de la societat,

publiquen documents sobre les actuacions que pensen desplegar. Alguns exemples: el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient té, heretat de la legislatura anterior, un Pla Nacional d'Adaptació al Canvi Climàtic (PNAC); la Generalitat Valenciana ha presentat l'Estratègia Valenciana davant del Canvi Climàtic 2013-2020: mitigació i adaptació (EVDC); i, encara més a prop, tenim el Pla d'Acció Local de Lluita contra el Canvi Climàtic (PALC) de l'Ajuntament d'Elx, aprovat per unanimitat el 30/11/2009. Si es té la paciència de llegir aquestos textos, el lector descobrirà, ja en els títols, que els governants són, o volen fer-nos creure que ho són, conscients del canvi climàtic, de les conseqüències negatives que se'n deriven i, doncs, que cal actuar.

Alcem el cap dels papers i mirem de cara la realitat. En quines actuacions dels governants es percep preocupació pel canvi climàtic? En el web del Ministeri es pot llegir, en referir-se a mesures per a mitigar el canvi climàtic: «el uso de combustibles que no sean de origen fósil». Fa poc se suprimiren les ajudes a les energies renovables, incentius que havien impulsat l'expansió d'aquestes i que feien recular les d'origen fòssil (gas, petroli, carbó); i, pel contrari, són d'actualitat les prospeccions petrolíferes (a les Canàries, per exemple). La Generalitat, en l'EVDC, també fa referència al desenvolupament d'un Pla d'Energies Renovables. La tècnica de fractura hidràulica del subsòl per a l'obtenció de gas compta amb el vistiplau del govern central; l'autonòmic està remugant la idea de permetre desembarcar en les comarques del nord les empreses de prospecció. Les Corts han debatut (14/11/2013) una proposició de llei de l'oposició per a prohibir aquesta tècnica en terres valencianes, que fou rebutjada. Sospitem que, malgrat les declaracions dels governants autonòmics actuals, les prospeccions petrolíferes en el litoral valencià no les considerem descartades. No veiem per cap lloc el desplegament del Pla d'Acció Local de Lluita contra el Canvi Climàtic. Un exemple, en el PALC de l'Ajuntament d'Elx, hi figura com a objectiu: «educar la ciutadania, especialment els xiquets i joves, sobre el canvi climàtic i les actituds i actuacions que poden posar en marxa per a afrontar-lo». Ens sembla encertat l'objectiu, però les accions que s'esmenten no es veuen a la ciutat, se les espera?

Deixem els governants. Quines conductes de la població han canviat radicalment com a conseqüència de la preocupació pel canvi climàtic? Aquesta pregunta troba resposta, per exemple, i només per posar-ne un, en observar els col·legis a l'hora d'eixida dels estudiants: les voreres estan assaltades per un fum de cotxes robustos. Sempre podem, els governants i els ciutadans, intentar justificar la no actuació, dient(-nos) que hi ha problemes més urgents. Això, però, és cert i valdria per a determinades persones, no per a totes. Els governants, amb aquesta excusa, no estan disculpats. Ignorar la realitat té conseqüències i riscos.